



HRVATSKI SABOR

KLASA: 011-01/22-01/04

URBROJ: 65-22-15

Zagreb, 30. studenoga 2022.



Hs**NP*011-01/22-01/04*65-22-15**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog nacrtu izmjena Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 60. Poslovnika Hrvatskoga sabora, podnio Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav, aktom od 30. studenoga 2022. godine.

Za svoga predstavnika, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Odbor je odredio Dražena Bošnjakovića, predsjednika Odbora.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković



HRVATSKI SABOR

Odbor za Ustav, Poslovník
i politički sustav

Klasa: 011-01/22-01/07

Urbroj: 6521-1-22-09

Zagreb, 30. studenoga 2022.



Hs**NP*011-01/22-01/04*6521-1-22-14**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	30-11-2022		
Klasifikacijska oznaka:	011-01/22-01/04	Org. jed.	65
Uredžbeni broj:	6521-1-22-14	Pril.	1
		Vrij.	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

**Predmet: Prijedlog nacrtá izmjena Ustavnog zakona o Ustavnom sudu
Republike Hrvatske**

Na temelju članka 60. Poslovníka Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Odbor za Ustav, Poslovník i politički sustav podnosi Prijedlog nacrtá izmjena Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske.

Za izvjestitelja na sjednici Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela Odbor je odredio zastupnika Dražena Bošnjakovića, predsjednika Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA

Dražena Bošnjaković

ODBOR ZA USTAV, POSLOVNIK I POLITIČKI SUSTAV

**PRIJEDLOG NACRTA IZMJENA USTAVNOG ZAKONA O USTAVNOM SUDU
REPUBLIKE HRVATSKE**

Zagreb, studeni 2022.

PRIJEDLOG NACRTA IZMJENA USTAVNOG ZAKONA O USTAVNOM SUDU
REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 1.

U Ustavnom zakonu o Ustavnom sudu Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst) u članku 6. stavku 7. riječi: „većina od ukupnog broja zastupnika“ zamjenjuju se riječima: „dvotrećinska većina glasova ukupnog broja zastupnika“.

Članak 2.

Članak 95. mijenja se i glasi:

„(1) U provedbi nadzora nad ustavnošću referendumu Ustavni sud utvrđuje je li referendumsko pitanje ustavnopravno dopušteno.

(2) Ustavni sud donosi odluku o ustavnopravnoj nedopuštenosti referendumu ako sadržaj referendumskog pitanja o prijedlogu promjene Ustava nije u skladu s općim načelima i najvišim vrednotama ustavnog poretka Republike Hrvatske utvrđenima u člancima 1. i 3. Ustava, odnosno ako sadržaj drugog referendumskog pitanja nije u skladu s Ustavom.

(3) Postupak pred Ustavnim sudom iz stavka 1. ovog članka pokreće se na obrazloženi zahtjev 15 zastupnika u Hrvatskom saboru, predsjednika Republike Hrvatske ili Vlade Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana objave odluke organizacijskog odbora da se pristupi izjašnjavanju birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referendumu.

(4) Ustavni sud donosi odluku o ustavnopravnoj dopuštenosti, odnosno nedopuštenosti referendumu u roku od 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva iz stavka 3. ovog članka.

(5) Hrvatski sabor može u roku od 30 dana od dana objave odluke kojom je utvrđeno da je prikupljen potreban broj pravovaljanih potpisa birača za raspisivanje referendumu zatražiti od Ustavnog suda da utvrdi je li u dotadašnjem tijeku postupka vezanom uz referendumsku inicijativu, uključujući postupak prikupljanja potpisa, učinjena takva proceduralna pogreška koja je dovela do narušavanja strukturalnih obilježja, odnosno ustavnog identiteta Republike Hrvatske ili najviših vrednota ustavnog poretka utvrđenih u člancima 1. i 3. Ustava. Hrvatski sabor može u istom roku zatražiti od Ustavnog suda da utvrdi i je li referendumsko pitanje ustavnopravno dopušteno, ali samo pod uvjetom da postupak pred Ustavnim sudom iz stavka 1. ovog članka nije bio pokrenut u skladu sa stavkom 3. ovog članka.

(6) U slučaju iz stavka 5. ovog članka, Ustavni sud donosi odluku o ustavnopravnoj dopuštenosti, odnosno nedopuštenosti referendumu u roku od 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva.“

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 3.

Poslovnik Ustavnog suda uskladit će se s ovim Ustavnim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Ustavnog zakona.

Članak 4.

Ovlašćuje se Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora da izradi i objavi pročišćeni tekst Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske.

Članak 5.

Ovaj Ustavni zakon stupa na snagu danom proglašenja.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNA OSNOVA KOJA ODREĐUJE POSTUPAK IZMJENA ODNOSNO DOPUNA USTAVNOG ZAKONA O USTAVNOM SUDU REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 132. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 56/90, 135/97, 8/98. - pročišćeni tekst, 113/00, 28/01, 41/01. - pročišćeni tekst, 55/01. - ispravak, 76/10, 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske - u daljnjem tekstu: Ustav) propisuje da se Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst - u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) donosi po postupku određenom za promjenu Ustava.

Hrvatski sabor prvo odlučuje hoće li pristupiti izmjenama odnosno dopunama Ustavnog zakona većinom glasova svih zastupnika, a nakon toga nacrt izmjena odnosno dopuna Ustavnog zakona utvrđuje većinom glasova svih zastupnika.

O izmjenama odnosno dopunama Ustavnog zakona Hrvatski sabor odlučuje dvotrećinskom većinom glasova svih zastupnika.

Izmjene odnosno dopune Ustavnog zakona proglašava Hrvatski sabor.

II. RAZLOZI ZA PRISTUPANJE IZMJENAMA USTAVNOG ZAKONA O USTAVNOM SUDU REPUBLIKE HRVATSKE I PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI

Odlukom o pristupanju izmjeni Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske koju je Hrvatski sabor donio na 10. sjednici održanoj 15. srpnja 2022. godine odlučeno je da se pristupa izmjeni Ustavnog zakona prema Prijedlogu odluke o pristupanju izmjeni Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, s Prijedlogom nacrta izmjene Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske koji je, na temelju članka 147. Ustava Republike Hrvatske, predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijelo 92 zastupnika u Hrvatskom saboru aktom od 11. srpnja 2022. godine.

Vlada Republike Hrvatske u svom mišljenju od 13. srpnja 2022. godine, podržala je Prijedlog odluke o pristupanju izmjeni Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, s Prijedlogom nacrta izmjene Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske.

Nakon provedene rasprave na sjednici Hrvatskoga sabora, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav je na sjednici održanoj 20. rujna 2022. godine donio Odluku o otvaranju javne rasprave o Prijedlogu za utvrđivanje Nacrta izmjene Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske koja je započela 20. rujna 2022. godine objavom Prijedloga za utvrđivanje Nacrta izmjene Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske na internetskim stranicama Hrvatskoga sabora i trajala je do 20. listopada 2022. godine. Nakon završetka javne rasprave, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav je na sjednici održanoj 16. studenoga 2022. godine, nakon rasprave o navedenom Prijedlogu, donio zaključak kojim je određeno da će se prije njegovog upućivanja u proceduru održati dodatne konzultacije s klubovima zastupnika radi usuglašavanja teksta Prijedloga. Konzultacije su održane 22. i 25. studenoga 2022. godine.

Ovim Prijedlogom predlaže se izmjena članka 6. stavka 7. Ustavnog zakona kojom se predlaže usklađivanje s odredbama Ustava, a u odnosu na propisanu većinu glasova zastupnika za izbor ustavnih sudaca. Također, predlaže se izmjena članka 95. Ustavnog zakona. Tim se člankom uređuje nadzor nad ustavnošću referendumu.

Važećom odredbom propisano je da će na zahtjev Hrvatskoga sabora Ustavni sud Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ustavni sud), u slučaju kad deset posto od ukupnog broja birača u Republici Hrvatskoj zatraži raspisivanje referendumu, utvrditi je li sadržaj referendumskeg pitanja u skladu s Ustavom i jesu li ispunjene pretpostavke iz članka 86. stavaka 1. do 3. Ustava Republike Hrvatske za njegovo raspisivanje.

Sukladno tome, Ustavni zakon koji je danas na snazi poznaje samo ustavni nadzor koji slijedi nakon što se provede postupak prikupljanja potpisa birača, odnosno nakon što se objavi odluka kojom je utvrđeno da je prikupljen potreban broj pravovaljanih potpisa birača za raspisivanje referendumu. Uz zadržavanje tog oblika ustavnog nadzora, koji je šireg opsega, ovim prijedlogom predlaže se uvođenje ustavnog nadzora isključivo o ustavnopravnoj dopuštenosti referendumskeg pitanja prije pokretanja postupka prikupljanja potpisa birača.

Dosadašnja praksa u provedbi državnih referendumu jasno je pokazala da je uvođenje tog oblika ustavnog nadzora prije početka prikupljanja potpisa birača, ograničenog samo na ispitivanje ustavnopravne dopuštenosti referendumskeg pitanja, nužno radi osiguravanja stabilnog funkcioniranja demokratskog društva, bez nepotrebnih napetosti i bez suvišnih troškova za organizatore referendumske inicijative.

Cilj je predloženog rješenja pojednostaviti, ubrzati i učiniti pravno pouzdanijim i izvjesnijim cjelokupni referendumski postupak. Iako prikupljanje potpisa služi upoznavanju građana s referendumskeg pitanjem te ispitivanju njihovog mišljenja o tom pitanju, to mišljenje građana/birača gubi smisao ako se – nakon uloženog truda, vremena i sredstava u prikupljanje potpisa – naknadno utvrdi da je samo referendumskeg pitanje nesuglasno s Ustavom, a da prethodno nije bila otvorena čak ni mogućnost pravodobne reakcije Ustavnog suda u odnosu na njega.

Budući da konačni normativni okvir, ali i uspjeh provedbe novog zakona koji uređuje pravno područje referendumu, a koji je već u parlamentarnoj proceduri,¹ izravno ovisi o uvođenju tog novog oblika ustavnog nadzora (koji bi bio ograničen samo na ispitivanje ustavnopravne dopuštenosti referendumskeg pitanja prije početka prikupljanja potpisa birača), odgovarajuća izmjena članka 95. Ustavnog zakona predstavlja stvarnu i neodgodivu društvenu potrebu.

Prema dostupnim podacima, o nužnosti uvođenja tzv. prethodne ocjene ustavnopravne dopuštenosti referendumskeg pitanja postoji visok stupanj suglasnosti među svim zainteresiranim dionicima referendumskeg inicijativa, ali i među parlamentarnim i neparlamentarnim političkeg strankama.

Kao što je naznačeno, ovim Prijedlogom predlaže se članak 95. Ustavnog zakona izmijeniti tako da se, uz detaljniju razradu, omogući pokretanje postupka u kojem bi Ustavni sud utvrdio je li referendumskeg pitanje ustavnopravno dopušteno i prije početka izjašnjavanja birača o potrebi da se zatraži raspisivanje državnog referendumu, odnosno prije prikupljanja potpisa birača za raspisivanje državnog referendumu.

¹ Konačni prijedlog zakona o referendumu, drugo čitanje, P.Z. br. 183, koji je predsjedniku Hrvatskog sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske aktom od 9. ožujka 2022. godine.

Predlaže se da postupak može pokrenuti na obrazloženi zahtjev 15 zastupnika u Hrvatskom saboru, predsjednik Republike Hrvatske ili Vlada Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana objave odluke organizacijskog odbora da se pristupi izjašnjanju birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referendumu.

U slučaju pokretanja postupka prethodne ocjene ustavnopravne dopuštenosti referendumskog pitanja, Ustavni sud donosi odluku o dopuštenosti, odnosno nedopuštenosti referendumu u roku od 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva. Rok od 30 dana propisan je i važećom odredbom Ustavnog zakona.

Predlaže se propisati da Ustavni sud donosi odluku o nedopuštenosti referendumu ako sadržaj referendumskog pitanja o prijedlogu promjene Ustava nije u skladu s općim načelima i najvišim vrednotama ustavnog poretka Republike Hrvatske utvrđenih člancima 1. i 3. Ustava, odnosno ako sadržaj drugog referendumskog pitanja nije u skladu s Ustavom.

Uz uvođenje mogućnosti pokretanja postupka ocjene ustavnopravne dopuštenosti referendumskog pitanja prije izjašnjanja birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referendumu, predlaže se i dalje ostaviti odgovarajuću mogućnost Hrvatskom saboru da u roku od 30 dana od dana objave odluke kojom je utvrđeno da je prikupljen potreban broj pravovaljanih potpisa birača za raspisivanje referendumu zatraži od Ustavnog suda donošenje odluke o tome je li dotadašnji tijek referendumskog postupka bio proveden u skladu s Ustavom (proceduralni aspekt referendumске inicijative). Hrvatski sabor bio bi ovlašten u istom roku zatražiti i ocjenu o ustavnopravnoj dopuštenosti referendumskog pitanja (materijalni aspekt referendumске inicijative), ali samo u slučaju ako prije toga nije bio pokrenut postupak pred Ustavnim sudom radi prethodne ocjene ustavnopravne dopuštenosti referendumskog pitanja na obrazloženi zahtjev 15 zastupnika u Hrvatskom saboru, predsjednika Republike Hrvatske ili Vlade Republike Hrvatske.

Sukladno tome, pokretanje ustavnosudskog nadzora referendumске inicijative nakon prikupljenih potpisa birača u isključivoj je nadležnosti Hrvatskog sabora kao zakonodavnog i predstavničkog tijela građana, u skladu s Poslovníkom Hrvatskog sabora.

Ovlast Hrvatskog sabora da pokrene ustavnosudski nadzor zbog proceduralnih pogrešaka i propusta vezanih uz referendumsku inicijativu po prirodi je stvari moguća tek nakon što se prikupe potpisi birača jer je jedan od središnjih predmeta nadzora upravo usklađenost s Ustavom postupka prikupljanja potpisa birača u cjelini (koji se nadzor ne smije poistovjećivati s onim koji Ustavni sud provodi tijekom postupka prikupljanja potpisa). Drugim riječima, Hrvatski sabor bio bi ovlašten zatražiti od Ustavnog suda da utvrdi je li u dotadašnjem tijeku postupka vezanom uz referendumsku inicijativu, uključujući postupak prikupljanja potpisa, učinjena takva proceduralna pogreška koja je dovela do narušavanja strukturalnih obilježja, odnosno ustavnog identiteta Republike Hrvatske ili najviših vrednota ustavnog poretka utvrđenih u člancima 1. i 3. Ustava. Ovdje, dakle, više ne bi bila riječ o „prijetnji narušavanjem“ (kao kod prethodne ocjene dopuštenosti referendumskog pitanja), nego o već nastalom narušavanju navedenih zaštićenih ustavnih dobara.

S druge strane, ovlast Hrvatskog sabora da pokrene ustavnosudski nadzor nad referendumskim pitanjem uvjetne je naravi jer bi postojala samo u slučaju ako ovlašteni podnositelji zahtjeva (15 zastupnika u Hrvatskom saboru, predsjednik Republike Hrvatske, Vlada Republike Hrvatske), nisu ranije pokrenuli postupak prethodne ocjene ustavnopravne dopuštenosti referendumskog pitanja.

Prihvatanjem ovoga Prijedloga te donošenjem novog Zakona o referendumu cjelovito će se urediti pravno područje referenduma te uspostaviti stabilan normativni okvir u području referenduskog prava koji odgovara standardima demokratskog društva.

III. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI

Uz članak 1.

Odredbom se navedena odredba članka 6. stavka 7. usklađuje s odredbama Ustava. Naime, odredbom Ustavnog zakona propisano je kako se kandidat za suca Ustavnog suda smatra izabranim sucem Ustavnog suda ako za njega glasuje većina od ukupnog broja zastupnika Hrvatskoga sabora dok je ustavnom odredbom za takav izbor propisana 2/3 većina glasova ukupnog broja zastupnika.

Uz članak 2.

Odredbom se predlaže omogućiti pokretanje postupka u kojem bi Ustavni sud utvrdio je li referendumsko pitanje ustavnopravno dopušteno i prije početka izjašnjavanja birača o potrebi da se zatraži raspisivanje državnog referenduma, odnosno prije prikupljanja potpisa birača za raspisivanje državnog referenduma.

Predlaže se da postupak može pokrenuti na obrazloženi zahtjev 15 zastupnika u Hrvatskom saboru, predsjednik Republike Hrvatske ili Vlada Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana objave odluke organizacijskog odbora da se pristupi izjašnjavanju birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referenduma.

Uz uvođenje mogućnosti pokretanja postupka ocjene ustavnopravne dopuštenosti referendumskog pitanja prije izjašnjavanja birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referenduma, predlaže se i dalje ostaviti odgovarajuću mogućnost Hrvatskom saboru da u roku od 30 dana od dana objave odluke kojom je utvrđeno da je prikupljen potreban broj pravovaljanih potpisa birača za raspisivanje referenduma zatraži od Ustavnog suda donošenje odluke o tome je li dotadašnji tijek referendumskog postupka bio proveden u skladu s Ustavom.

Uz članak 3.

Poslovnik Ustavnog suda uskladit će se s ovim Ustavnim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Ustavnog zakona.

Uz članak 4.

Ovlašćuje se Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora da izradi i objavi pročišćeni tekst Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske.

Uz članak 5.

Odredbom se propisuje stupanje na snagu ovog Ustavnog zakona.

IV. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU OVOG USTAVNOG ZAKONA

Za provedbu ovog Ustavnog zakona nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

ODREDBE USTAVNOG ZAKONA O USTAVNOM SUDU REPUBLIKE
HRVATSKE KOJE SE MIJENJAJU

Članak 6.

(1) Postupak izbora sudaca Ustavnog suda pokreće odbor Hrvatskoga sabora nadležan za Ustav (u daljnjem tekstu: nadležni odbor) objavom poziva u »Narodnim novinama« pravosudnim institucijama, pravnim fakultetima, odvjetničkoj komori, pravničkim udrugama, političkim strankama, drugim pravnim osobama i pojedincima da predlože kandidate za izbor jednog ili više sudaca Ustavnog suda (u daljnjem tekstu: poziv). Pojedinaac može i sam sebe predložiti kao kandidata.

(2) U pozivu se navode uvjeti za izbor sudaca Ustavnog suda određeni Ustavom i ovim Ustavnim zakonom, rok za podnošenje prijedloga kandidata nadležnom odboru, te prilozi koji moraju biti dostavljeni uz prijedlog.

(3) Nakon proteka roka iz stavka 2. ovoga članka, nadležni odbor ispituje ispunjavaju li kandidati uvjete za izbor sudaca Ustavnog suda utvrđene Ustavom i ovim Ustavnim zakonom i nepravovaljane kandidature odbacuje.

(4) Nadležni odbor obavlja javni razgovor sa svakim kandidatom koji ispunjava uvjete za izbor za suca Ustavnog suda i na temelju prikupljenih podataka i rezultata razgovora sastavlja listu kandidata koji ulaze u uži izbor za suce Ustavnog suda. Lista kandidata u pravilu sadržava više kandidata od broja sudaca Ustavnog suda koji se bira.

(5) Nadležni odbor, uz svoj prijedlog, dostavlja Hrvatskom saboru listu svih kandidata koji ispunjavaju uvjete za izbor suca Ustavnog suda. Prijedlog nadležnog odbora mora sadržavati obrazloženje iz kojeg je razvidno zašto je odbor pojedinom kandidatu dao prednost pred ostalim kandidatima.

(6) Zastupnici Hrvatskoga sabora glasuju pojedinačno o svakom predloženom kandidatu.

(7) Predloženi kandidat za suca Ustavnog suda smatra se izabranim sucem Ustavnog suda ako za njega glasuje većina od ukupnog broja zastupnika Hrvatskoga sabora.

Članak 95.

(1) Na zahtjev Hrvatskoga sabora Ustavni sud će, u slučaju kad deset posto od ukupnog broja birača u Republici Hrvatskoj zatraži raspisivanje referenduma, utvrditi je li sadržaj referenduskog pitanja u skladu s Ustavom i jesu li ispunjene pretpostavke iz članka 86. stavka 1. do 3. Ustava Republike Hrvatske za njegovo raspisivanje.

(2) Odluku iz stavka 1. ovoga članka Ustavni sud će donijeti u roku od 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva.

Na temelju članaka 148. i 132. Ustava Republike Hrvatske, Hrvatski sabor na sjednici ____ donio je

ODLUKU
O UTVRĐENOM NACRTU IZMJENA USTAVNOG ZAKONA O USTAVNOM SUDU
REPUBLIKE HRVATSKE

- I. Utvrđuje se Nacrt izmjena Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske u tekstu kako ga je, sukladno Odluci o pristupanju izmjeni Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, podnio Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora.
- II. Sukladno odredbi članka 60. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav će, na temelju i u okviru Nacrta izmjena Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske te primjedbi i prijedloga iznesenih u raspravi, podnijeti Hrvatskom saboru Prijedlog izmjena Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske.
- III. Ova Odluka objavit će se u „Narodnim novinama“.

Klasa:
Zagreb,

HRVATSKI SABOR
Predsjednik Hrvatskog sabora
Gordan Jandroković

PRILOG - Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću



OBRAZAC IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU	
Naslov dokumenta	PRIJEDLOG ZA UTVRĐIVANJE NACRTA IZMJNE USTAVNOG ZAKONA O USTAVNOM SUDU REPUBLIKE HRVATSKE
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrtu, naziv tijela koje provodi savjetovanje	Hrvatski sabor Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav
Datum dokumenta	21. listopada 2022.
Svrha dokumenta	Izvešće o provedenom savjetovanju za Prijedlog za utvrđivanje Nacrta izmjene Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske
Vrsta dokumenta	Izvešće
Naziv nacrtu propisa	Izmjena Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način? Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Da Objava na mrežnim stranicama Hrvatskoga sabora: https://www.sabor.hr/hr/pristup-informacijama/savjetovanja-s-javnosc
ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI Primjedbe koje su prihvaćene Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje	Vidjeti analizu dostavljenih primjedbi
Troškovi provedenog savjetovanja	Nije bilo troškova prilikom provedbe savjetovanja

Izvješće o provedenom savjetovanju – Savjetovanje o Prijedlogu za utvrđivanje Nacrta izmjene Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske

Red. broj	Ime/naziv dionika (pojedinaac, organizacija, institucija)	Tekst primjedbe/prijedloga	Razlog prihvaćanja/neprihvaćanja pojedine primjedbe/prijedloga
1.	Gordana Grohovac Zrinka Gudelj Ante Jelavić Biserka Momčinović Katarina Peović, Radnička fronta Lea Vukonić Rozana Grbac	Izražena je načelna primjedba i promjena članka 63. Ustava: Pravo na pobačaj bilo je jasno formulirano u Ustavu Socijalističke federativne Republike Jugoslavije iz 1974. godine člankom 191. koji je glasio: “Pravo je čovjeka da slobodno odlučuje o rađanju djece. Ovo pravo se može ograničiti samo radi zaštite zdravlja.” Ovaj članak su u nešto izmijenjenom obliku zadržali i srpski i slovenski ustav. Iz nacrta našeg Ustava 1990. godine taj je članak izbačen po nalogu Kaptola. Pravo na pobačaj je javnozdravstveno pitanje, pobačaj mora svim ženama, neovisno o njihovom socioekonomskom statusu, biti garantirano unutar javnih bolnica i granica RH. Pobačaj je danas u Hrvatskoj sve nedostupniji, bez obzira na zakonsku regulaciju zbog „priziva savjesti” - čak 60% ginekologa u RH poziva se „priziv savjesti”, a i zbog cijene koja premašuje i 3000 kuna u nekim	<p>Obrazloženje:</p> <p>Kako je u tekstu obrasca savjetovanja sa zainteresiranom javnošću predložena promjena ustavnih odredbi, prijedlozi nisu razmatrani.</p>

		<p>javnim bolnicama. Nije slučajno da žene iz Hrvatske nerijetko na prekid trudnoće odlaze u susjednu Sloveniju, što je izravno povezano i s ustavnim odrednicama koje su zadržane u toj zemlji. Slučaj Mirele Čavajde koja je hrabro progovorila o svojem iskustvu uskraćivanja prava na pobačaj u svibnju 2022. godine, pokrenuo je val nezadovoljstva zbog uskraćivanja ženskog prava na zdravstvenu zaštitu koje uključuje i pravo na prekid trudnoće.</p> <p>U svjetlu recentnog ograničavanja ovog prava u Poljskoj gdje je najnovije uveden tzv. „registar trudnoće“, ili situacije u SAD-u gdje je Američki Vrhovni sud odbacio odluku iz 1973. u slučaju Roe v. Wade koja je garantirala ženama pravo na pobačaj u cijelom SAD-u, nužno je takve prakse prevenirati u Hrvatskoj vraćanjem odredbe o pravu na izbor u Ustav RH.</p> <p>Stoga predlažem promjenu Ustava izmjenom članka 63. iza kojeg se dodaje stavak 2. koji glasi: “Žena ima pravo slobodno i samostalno odlučivati o rađanju. Država osigurava pretpostavke za ostvarivanje toga prava.”</p>	
2.	<p>Franja Ber Branka Kunštek Dragutin Percela</p> <p>Ljubica Ber</p>	<p>Izražena je načelna primjedba i promjena članaka 21. i 63. Ustava:</p> <p>U ovom vremenu kada su ranjive skupine-nerođena djeca najugroženija od svih bića, potrebno je dodatno zaštititi svaki ljudski život od začeca pa do prirodne smrti.</p> <p>Konkretno, kada se u javnom diskursu mogu čuti</p>	<p>Obrazloženje isto kao i pod 1.</p>

	<p>Percela Katica Malović Marija Ber Danijel Percela Petra Herceg Magdalena Pranješ Mateja Sabljak Stjepan Varjačić Suzana Pracačić Sanja Šegulja Mario Tomić</p>	<p>rasprave o tome ima li pravo na život nerođeno dijete koje možda nije bilo u planu jednog muškarca i jedne žene ili kada postoji mogućnost da nerođeno dijete nije u potpunosti zdravo, znamo da postoji potreba da se zaštite oni koji se ne mogu sami braniti.</p> <p>Nadalje, potrebno je uvesti posebnu skrb za trudnice koje su nositeljice novoga života - novih građana.</p> <p>Smatram da je temeljno ljudsko pravo ono koje već piše u Ustavu</p> <p>RH, čl.21.:“Svako ljudsko biće ima pravo na život.“ Kako bi bilo još jasnije kako je i nerođeni ljudski život- život te posjeduje prava i kao onaj, već rođeni ljudski život, predlažem proširenje ovog članka.</p> <p>Stoga predlažem sljedeću promjenu Ustava:</p> <p>Članak 1.</p> <p>U Ustavu Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 56/90., 135/97., 8/98. - pročišćeni tekst, 113/00., 28/01., 41/01. - pročišćeni tekst, 55/01. - ispravak, 76/10., 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) u članku 21. proširuje se stavak koji glasi:</p> <p>„Svako ljudsko biće ima pravo na život: od začeća pa do prirodne smrti“</p> <p>Članak 2.</p> <p>Proširuje se članak 63. koji glasi:</p> <p>„Država štiti materinstvo s početkom ženine trudnoće, djecu i mladež te stvara socijalne, kulturne, odgojne, materijalne i druge uvjete kojima</p>	
--	---	---	--

		<p>se promiče ostvarivanje prava na dostojan život.“</p> <p>Članak 3. Hrvatski sabor donijet će Ustavni zakon za provedbu Ustava Republike Hrvatske u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ove Promjene Ustava.</p> <p>Članak 4. Promjena Ustava stupa na snagu danom proglašenja.</p>	
3.	<p>Dragan Benčić Azra Šljivo</p>	<p>Izražena je sljedeća načelna primjedba i prijedlog: Ovaj nacrt daje ovu novu ovlast Ustavnom Sudu Ustavni sud utvrđuje je li referendumsko pitanje ustavnopravno dopušteno prije prikupljanja potpisa. I to još i prije početka prikupljanja potpisa za raspisivanje referenduma. Tom mjerom bi se hrvatskom narodu praktički zabranilo prikupljati potpise za referendumsko pitanje, prije nego što ga ustavni sud odobri. To bi zapravo značilo mogućnost suzbijanje svake referendumске inicijative u korijenu. Mišljenja smo, da hrvatski građani i udruge moraju zadržati sadašnje pravo skupljanja potpisa potpore za svako referendumsko pitanje. Naime svaka referendumска inicijativa prikuplja potpise o svom trošku. A Ustavni sud neka donosi odluku o sukladnosti referendumskog pitanja s hrvatskim Ustavom poslije prikupljanja potpisa. Gore navedenom se u potpunosti protivim.</p> <p><u>U POTPUNOSTI SE PROTIVIM OVOM</u></p>	<p>Obrazloženje: Prijedlog se ne prihvaća. Naime, ovlast Ustavnog suda Republike Hrvatske da u provedbi nadzora nad ustavnošću referenduma odlučuje o ustavnosti referendumskog pitanja objašnjena je u obrazloženju Prijedloga za utvrđivanje Nacrta izmjene Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske: „<i>Cilj je predloženog rješenja pojednostaviti, ubrzati i učiniti pravno pouzdanijim i izvjesnijim cjelokupni referendumski postupak. Iako prikupljanje potpisa služi upoznavanju građana s referendumskim pitanjem te ispitivanju njihovog mišljenja o tom pitanju, to mišljenje građana/birača gubi smisao ako se – nakon uloženog truda, vremena i sredstava u prikupljanje potpisa – naknadno utvrdi da je samo referendumsko pitanje nesuglasno s Ustavom, a da prethodno nije bila otvorena čak ni mogućnost pravodobne reakcije Ustavnog suda u odnosu na njega.</i>“</p> <p>Osim toga, navedena ovlast Ustavnog suda ne znači automatsku kontrolu ustavnosti referendumskog pitanja već je propisana samo kao mogućnost u provedbi ustavnog</p>

	<p><u>PRIJEDLOGU:</u> PRIJEDLOG ZA UTVRĐIVANJE NACRTA IZMJENE USTAVNOG ZAKONA O USTAVNOM SUDU REPUBLIKE HRVATSKE Članak 1. U Ustavnom zakonu o Ustavnom sudu Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst) članak 95. mijenja se i glasi: „(1) U provedbi nadzora nad ustavnošću referendumu Ustavni sud utvrđuje je li referendumsko pitanje ustavnopravno dopušteno. (2) Ustavni sud donosi odluku o ustavnopravnoj nedopuštenosti referendumu: - ako je referendumsko pitanje u isključivoj nadležnosti Hrvatskog sabora, predsjednika Republike Hrvatske ili Vlade Republike Hrvatske - ako sadržaj referendumskog pitanja o prijedlogu promjene Ustava nije u skladu s općim načelima i najvišim vrednotama ustavnog poretka Republike Hrvatske utvrđenima u člancima 1. i 3. Ustava, odnosno ako sadržaj drugog referendumskog pitanja nije u skladu s Ustavom. (3) Postupak pred Ustavnim sudom iz stavka 1. ovog članka pokreće se na obrazloženi zahtjev 15 zastupnika u Hrvatskom saboru, predsjednika Republike Hrvatske ili Vlade Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana objave odluke organizacijskog odbora da se pristupi izjašnjavaanju birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referendumu. (4) Na temelju općih nadzornih ovlasti, Ustavni sud</p>	<p>nadzora.</p>
--	---	-----------------

	<p>ovlašten je i sam pokrenuti postupak u roku iz stavka 3. ovog članka ili ga spojiti s već pokrenutim postupkom iz stavka 3. ovog članka ako ocijeni da postoji formalna ili materijalna protuustavnost referenduskog pitanja ili teška proceduralna pogreška koji prijete narušavanjem strukturalnih obilježja, odnosno ustavnog identiteta Republike Hrvatske te najviših vrednota ustavnog poretka utvrđenih u člancima 1. i 3. Ustava.</p> <p>(5) Ustavni sud donosi odluku o ustavnopravnoj dopuštenosti, odnosno nedopuštenosti referenduma u roku od 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva iz stavka 3. ovog članka, odnosno pokretanja postupka na vlastitu inicijativu iz stavka 4. ovog članka.</p> <p>(6) Hrvatski sabor može u roku od 30 dana od dana objave odluke kojom je utvrđeno da je prikupljen potreban broj pravovaljanih potpisa birača za raspisivanje referenduma zatražiti od Ustavnog suda da utvrdi je li u dotadašnjem tijeku postupka vezanom uz referendumsku inicijativu, uključujući postupak prikupljanja potpisa, učinjena takva proceduralna pogreška koja je dovela do narušavanja strukturalnih obilježja, odnosno ustavnog identiteta Republike Hrvatske ili najviših vrednota ustavnog poretka utvrđenih u člancima 1. i 3. Ustava. Hrvatski sabor može u istom roku zatražiti od Ustavnog suda da utvrdi i je li referendumsko pitanje ustavnopravno dopušteno, ali samo pod uvjetom da postupak pred Ustavnim sudom iz stavka 1. ovog članka nije bio pokrenut u skladu sa stavicima 3. ili 4. ovog članka.</p> <p>(7) U slučaju iz stavka 6. ovog članka, Ustavni sud</p>	
--	--	--

		donosi odluku o ustavnopravnoj dopuštenosti, odnosno nedopuštenosti referenduma u roku od 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva.“	
4.	Ljiljana Sušanj	Istaknut je sljedeći prijedlog: U Ustav RH dodati izmijenjen čl.63 iza kojeg se dodaje stavak 2 koji glasi „Žena ima pravo slobodno i samostalno odlučivati o rađanju. Država osigurava pretpostavke za ostvarivanje tog prava.“ Predlažem promjenu Ustava izmjenom čl.63 iza kojeg se dodaje stavak 2 koji glasi „Žena ima pravo slobodno i samostalno odlučivati o rađanju. Država osigurava pretpostavke za ostvarivanje tog prava.“	Obrazloženje isto kao i pod 1.